

Vergaderjaar 1992-1993

23 003

Herziening van de maatregel van ondertoezichtstelling van minderjarigen (artikelen 254 en volgende van Boek 1 van het Burgerlijke Wetboek)

B

ADVIES RAAD VAN STATE

Aan de Koningin

's-Gravenhage, 22 december 1992

Bij Kabinetsmissive van 31 augustus 1992, no. 92.007814, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Staatssecretaris van Justitie, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt een voorstel van wet met memorie van toelichting, houdende herziening van de maatregel van ondertoezichtstelling van minderjarigen (artikelen 254 en volgende van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek).

1. In de toelichting (paragraaf 3.2) wordt opgemerkt dat op de beslissingen van de gezinsvoogdij-instellingen de bepalingen van de Algemene wet bestuursrecht (Stb. 1992, 315) (Awb) van toepassing zullen zijn. Het betreft hier de volgende beslissingen van de gezinsvoogdij-instellingen; een aanwijzing op grond van artikel 258 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (BW), een beslissing op een verzoek tot intrekking van een aanwijzing op grond van artikel 260 Boek 1 BW en een beslissing over uithuisplaatsing als bedoeld in artikel 263 Boek 1 BW. Deze beslissingen zijn te beschouwen als beschikkingen in de zin van artikel 1:3 Awb (paragraaf 10.1 van de toelichting). Het wetsvoorstel voorziet in een rechtsgang bij de kinderrechtster tegen deze beschikkingen (artikel

NADER RAPPORT

Aan de Koningin

's-Gravenhage, 27 januari 1993

Blijkens mededeling van de Directeur van Uw Kabinet van 31 augustus 1992, no. 92.007814, machtigde Uwe Majesteit de Raad van State, zijn advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 22 december 1991, no. WO3.92.0398, bied ik U hierbij aan.

1. Naar aanleiding van de opmerking van de Raad over de toepasselijkheid van de Algemene wet bestuursrecht is de memorie van toelichting op dit punt verduidelijkt. In paragraaf 3.2 van de toelichting is in de tweede volzin van de tweede alinea de zinsnede «Op de beslissingen van de gezinsvoogdij-instelling» vervangen door: «Op de totstandkoming van de beslissingen van de gezinsvoogdij-instelling». Aan het slot van paragraaf 10.1 is toegevoegd: «De eisen van de Algemene wet bestuursrecht hebben betrekking op de totstandkoming van de beschikking. Voor de inhoud van de beschikking gelden de criteria van de in dit wetsvoorstel opgenomen artikel 254 tot en met 265».

Voorts is bij de toelichting op artikel 259 de volzin «Bij de beoordeling van het verzoek toetst de

259 respectievelijk artikel 260, derde lid, in samenhang met de artikelen 259 en 263, derde lid, in samenhang met de artikelen 259 en 260, vierde lid, Boek 1, BW). In de toelichting ware aan te geven dat de bepalingen van de Awb die op de desbetreffende beschikkingen van toepassing zijn slechts de totstandkoming van die beschikkingen betreffen.

2. In beginsel dienen bij de maatregel van ondertoezichtstelling de hulp en de steun die geboden worden door de gezinsvoogdij-instelling gericht te zijn op de met het gezag belaste ouder(s) teneinde die ouder(s) de verantwoordelijkheid voor de verzorging en de opvoeding van de minderjarige zoveel mogelijk te doen behouden. Dit uitgangspunt, dat neergelegd wordt in het tweede lid van artikel 257 Boek 1 BW, wordt genuanceerd in het derde lid van artikel 257 Boek 1 BW. Op grond van die bepaling zijn in het geval dat een minderjarige de leeftijd van zestien jaar heeft bereikt de hulp en steun gericht op het vergroten van de zelfstandigheid van de minderjarige.

De vraag waarom in de voorgestelde bepaling in plaats van een materieel criterium, zoals voorgesteld door het College van advies voor de justitiële kindbescherming (advies van 8 april 1992), de leeftijdsgrens van zestien jaar is opgenomen, wordt, naar de Raad van State meent, in de toelichting niet afdoende beantwoord. In paragraaf 5 van de toelichting wordt opgemerkt dat deze leeftijdsgrens aansluit bij andere voorstellen waarin vanaf de leeftijd van zestien jaar meer zelfstandigheid aan minderjarigen wordt toegekend. In de voorstellen die genoemd worden in de toelichting wordt de leeftijdsgrens van zestien jaar als absolute ondergrens gehanteerd, terwijl in het voorliggende voorstel niet bedoeld wordt het bevorderen van de zelfstandigheid van een minderjarige aan een leeftijdsgrens te binden. Blijkens de artikelsgewijze toelichting laat artikel 257 Boek 1 BW de mogelijkheid open dat ook wanneer de minderjarige jonger dan zestien jaar is de gezinsvoogdij-instelling in bepaalde omstandigheden de hulp en steun moet richten op het in zelfstandigheid inrichten van het leven van een minderjarige. Het opnemen van de leeftijdsgrens heeft

rechter onder meer aan de normen van zorgvuldigheid en belangenafweging van het bestuursrecht overeenkomstig de Algemene wet bestuursrecht.» vervangen door: «Bij de beoordeling van het verzoek beoordeelt de rechter onder meer of bij de totstandkoming van de beslissing van de gezinsvoogdij-instellingen door haar de voorschriften van de Algemene wet bestuursrecht in acht zijn genomen».

2. Naar aanleiding van de opmerking van de Raad over de in artikel 257, derde lid, gestelde leeftijdsgrens van zestien jaar is het derde lid vervangen door de volgende tekst: «Indien het leeftijds- en ontwikkelingsniveau van de minderjarige en diens bekwaamheid en behoefte zelfstandig te handelen en zijn leven naar eigen inzicht in te richten daartoe noodzaken, zijn de hulp en steun, zonodig in afwijking van het tweede lid, gericht op het vergroten van de zelfstandigheid van de minderjarige.» Of de hulp en steun zich meer rechtstreeks op de minderjarige moet richten dan op de ouders, wordt aldus niet afhankelijk gesteld van diens leeftijd, zoals in het aanvankelijke derde lid van artikel 257, maar van de omstandigheden waarin de individuele minderjarige verkeert.

De nieuwe bepaling sluit aan bij het derde lid van artikel 247 van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, zoals opgenomen in het wetsvoorstel tot nadere regeling van het gezag over en de omvang met minderjarige kinderen. Deze bepaling luidt: «Bij de uitoefening van het gezag dient de ouder in toenemende mate, in aanmerking nemende het leeftijds- en ontwikkelingsniveau van het kind, rekening te houden met diens mening over hem betreffende aangelegenheden, alsmede met diens toenemende bekwaamheid en behoefte zelfstandig te handelen en zijn leven naar eigen inzicht in te richten».

In verband met de wijziging van het derde lid van artikel 257 van het onderhavige wetsvoorstel zijn de desbetreffende passages in de paragrafen 4.2 en 5 en die in de toelichting op artikel 257 van de memorie van toelichting dienovereenkomstig gewijzigd. De laatste alinea van paragraaf 4.2. is komen te vervallen alsmede het grootste deel van paragraaf 5, waarna de paragrafen 4 en 5 zijn samengevoegd tot paragraaf 4 met vernum-

zo weinig praktisch nut. Bovendien gaat het stellen van de leeftijdsgrens op zestien jaar voorbij aan het feit dat niet elke minderjarige van zestien jaar of ouder gebaat is bij hulp en steun die gericht is op het vergroten van zijn zelfstandigheid. Het college beveelt dan ook aan in de wet een materieel criterium op te nemen, zoals voorgesteld door het College van advies voor de justitiële kindbescherming.

3. Voor enkele redactionele kanttekeningen moge het college verwijzen naar de bij het advies behorende bijlage.

De Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat aan het vorenstaande aandacht zal zijn geschonken.

De Vice-President van de Raad van State,
W. Scholten

mering van de paragrafen 6 tot en met 14 tot 5 tot en met 13. In de toelichting op artikel 257 is de passage die handelde over de minderjarige van zestien jaar of ouder aangepast.

3. De redactionele kanttekeningen van de Raad zijn verwerkt.

4. In de memorie van toelichting zijn tevens wijzigingen aangebracht voor zover noodzakelijk in verband met actuele ontwikkelingen. Het project Heroriëntatie is inmiddels afgerond. In verband daarmee zijn de paragrafen 1.1 en 3.6 geactualiseerd. Richtlijnen voor de rapportage door de raden voor de kindbescherming zijn inmiddels opgesteld en opgenomen in het Normenrapport II. De desbetreffende passage in paragraaf 4.1. is in verband daarmee aangepast. Het in de paragraaf deregulering genoemde wetsvoorstel facultatief horen van de raden voor de kindbescherming en het wetsvoorstel Algemene wet bestuursrecht zijn inmiddels tot wet verheven en in werking getreden. Dienovereenkomstig is de paragraaf gewijzigd.

5. Tenslotte zijn enige kleine correcties en tekstwijzigingen van zeer ondergeschikte aard aangebracht.

Ik moge U verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer van de Staten-Generaal aan te bieden.

De Staatssecretaris van Justitie,
A. Kosto

Lijst van redactionele kanttekeningen, behorende bij het advies no. WO3.92.0398 van de Raad van State van 22 december 1992.

– In de considerans ware het begrip gezinsvoogdij-instellingen toe te voegen.

– De verwijzingen in de memorie van toelichting naar het wetsvoorstel Algemene wet bestuursrecht waren in verband met de plaatsing van de Algemene wet bestuursrecht (Stb. 1992, 315) in het Staatsblad te actualiseren en overeenkomstig punt 109 van de Aanwijzingen voor de wetgevingstechniek van een aanduiding van de vindplaats te voorzien.

– In de memorie van toelichting ware op bladzijde 13, dertiende regel, het woord «hen» te wijzigen in: hun.